

Jáchymov a Šlikové

Protože vznik a rozkvět Jáchymova je nedílně spjat s rodem Šliků, je třeba se zmínit i o jejich původu. Šlikové původně šlechtici nebyli a tituly získali, jak už to tak bývá, značně podezřelými cestičkami. Zprvu byli katolického vyznání, během 16. století se podíleli na šíření luteránství v Čechách.

Rod Šliků pochází z německého Voigtlandu a prvním zaznamenaným členem rodu v Čechách byl soukeník Jindřich Schlick, který se usadil v Chebu (1394), kde se stal zámožným patricijem a členem městské rady. Jeho manželka Konstancie pocházela z chebské měšťanské rodiny. Měli pět synů, z nichž nejvíce vynikal Kašpar, který studoval na lipské univerzitě a roku 1416 se stal tajným písařem v říšské kanceláři. V letech 1424-1427 byl povýšen na tajemníka a notáře. Protože se osvědčil jako schopný diplomat, byl roku 1433 jmenován říšským kancléřem císaře Zikmunda. Kašpar se zúčastňoval všech významných jednání, např. o přijetí Zikmunda za českého krále či basilejského koncilu, a stal se významnou politickou osobností, přičemž získal značný majetek. Za finanční půjčky, které poskytoval císaři, mu Zikmund propůjčoval říšská léna a dával různé statky do zástavy nebo dědičného vlastnictví. Jeho majetky se nacházely v Chebsku, Loketsku, Alsasku, Porýní, Itálii i jinde. V roce 1434 mu císař zastavil za 11 900 rýnských zlatých Ostrov, Andělskou Horu, Hroznětín a vše, co k tomu náleželo. O rok později získal Kašpar ještě Falknov (dnešní Sokolov). Krátce před smrtí, v roce 1437, povýšil Zikmund Kašpara na říšského hraběte a hroznětínská lenní zástava mu byla dána do dědičného vlastnictví. Říšským kancléřem zůstal i za vlády Albrechta a Fridricha III. a nutno podotknout, že své vysoké postavení zneužíval ve prospěch svůj i celého rodu. Dopustil se celé řady padělků nejrůznějších listin vztahujících se k rodu Šliků. Protože ho vysoký úřad velice zaměstnával, spravoval za něj hroznětínskou lenní zástavu jeho bratr Matouš, který se po smrti Kašpara v roce 1449 stal loketským purkrabím.

Šlikové měli v lenní zástavě i Karlovy Vary, které však roku 1456 zastavili rytíři Polackému z Poláků a ponechali si lenní svrchovanost. Od té doby se o město vlekla drobná válka mezi Karlovarskými a Šliky. Šlikové však měli odpůrců více a často docházelo k ozbrojeným sporům. V roce 1471 chtěli Šlikové prodat Loket i purkrabství zdejšího kraje saským vévodům Albrechtovi a Arnoštovi. Loketští se však odmítli sbratřovat se Sasy.

Za panovníka Vladislava Jagellonského se objevily snahy urovnat spory mezi Šliky a jejich odpůrci, ale k úplné stabilizaci vztahů došlo až v roce 1547, kdy Šlikové po prohře ve šmalkaldské válce museli vydat českému králi Ferdinandovi I. vše, co jim bylo kdysi zastaveno.

Šlikové tedy představovali novou šlechtu měšťanského původu, přičemž Kašpar byl více říšský než český šlechtic. Po smrti Matouše Schlicka v roce 1487 došlo k rozdělení šlikovského panství mezi tři Matoušovy syny. Nejstarší syn Mikuláš získal Falknov (Sokolov), Jeroným Ostrov a nejmladší Kašpar panství loketské. O dva roky později došlo ke druhému dělení, při kterém byl hrad Loket rozdělen mezi všechny tři syny. Mikuláš obdržel Falknov, Nejdek a okolí, Jeroným získal hodnost krajského hejtmana, město, panství i cínové doly loketské, Kašparovi byl svěřen Ostrov, Hroznětín a Kynšperk. Tito tři bratři a jejich potomci dali základ třem větvím šlikovského rodu – loketské, falknovské a ostrovské.

Počátkem 16. století se setkáváme se Šliky v souvislosti s Jáchymovem. Ostrovské panství tehdy společně drželi Štěpán, Jeroným, Vavřinec a Jindřich, vnuci Matouše. Pánem ostrovského panství byl v tomto období Štěpán Schlick (1487-1526), který sehrál důležitou úlohu v dětských letech Jáchymova. S velkým nadšením a úsilím se ujal podnikatelské činnosti v nově vzniklém městě a dovedl ho k velkému rozkvětu. Všechny tyto události se odehrávaly

v době, kdy v českých zemích došlo k určitým hospodářským, kulturním a politickým změnám. Oba jagellonští králové, Vladislav a jeho syn Ludvík, pobývali většinu času v Uhrách a do vnitřních záležitostí českých zemí zasahovali jen velmi málo. I proto mohli Šlikové získat „souhlas“ s ražbou tolaru. Štěpán Schlick zahynul (beze stopy zmizel) v boji proti Turkům, v bitvě u Moháče.

Šlikové jako vrchnost byli v Jáchymově zřejmě dosti oblíbeni, zejména proto, že byli stejného náboženského vyznání jako většina obyvatel (protestanti) a městu poskytovali četné výhody. Za šlikovské éry dolování se ve městě vytěžilo nejvíce stříbra a vyrazilo velké množství mincí.

Na počest Štěpána Schlicka byla vyražena v r. 1526 velká a malá úmrtní pamětní medaile. Roku 1924 mu byla odhalena pamětní deska ve Šlikově parku ve střední části města. Jedna ze zchovalých věží bývalého zámku Freudenstein se dodnes nazývá Šlikova věž (Šlikovka).

jediná dochovaná podobizna Štěpána Schlicka (autor není znám, ale mohl by jím být Lucas Cranach nebo jeho dílna) na reprodukci obrazu ve Šlikově věži (originál, válečná kořist z třicetileté války, je ve sbírkách obrazů královského muzea ve Stockholmu)